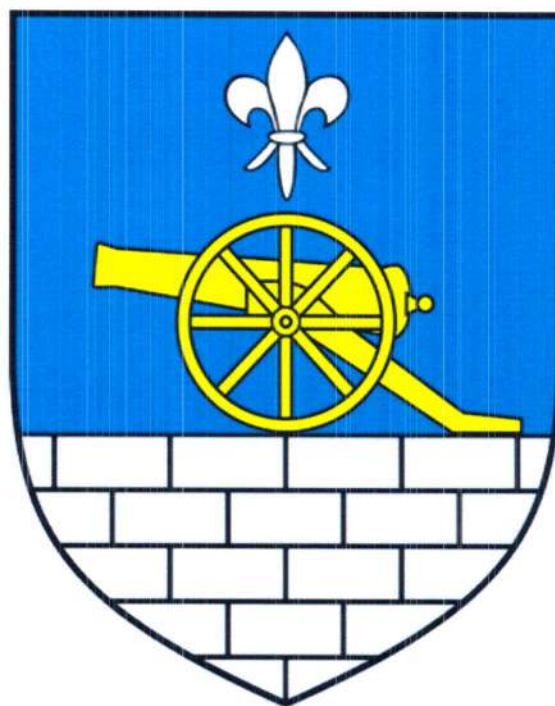

***PROVEDBENI PROGRAM OPĆINE SIRAČ
ZA RAZDOBLJE 2021.-2025. GODINE***

I. IZMJENE I DOPUNE PROVEDBENOG PROGRAMA

Siječanj, 2023.

PROVEDBENI PROGRAM OPĆINE SIRAČ ZA RAZDOBLJE 2021.-2025. GODINE
Izmjene i dopune Provedbenog programa Općine Sirač za razdoblje 2021.-2025. godine
KLASA: 302-02/21-01/4
URBROJ: 2103-17-02-22-8
Sirač, Siječanj 2023.

Sadržaj

1. Uvod	1
1.1. Zakonodavni okvir	1
1.2. Proces izrade Provedbenog programa Općine Sirač.....	3
2. Djelokrug.....	4
2.1. Mandatno razdoblje	5
2.2. Misija Općine Sirač	6
2.3. Vizija Općine Sirač.....	6
2.4. Organizacijska shema Općine Sirač.....	6
3. Analiza stanja.....	9
3.1. Položaj.....	9
3.2. Društvo.....	12
3.3. Gospodarstvo.....	17
3.4. Okoliš.....	22
4. Opis razvojnih potreba i potencijala	24
5. Prioriteti JLS i obrazloženje za odabir	25
6. Plan provedbe mjera	26
7. Opis okvira za praćenje i izvještavanje	36
8. Popis slika.....	38
9. LITERATURA	38

Uvodna riječ

Poštovani,

Dokument u nastavku predstavlja pregled aktualnog stanja te najznačajnijih programa i projekata koji će biti okosnica i temelj budućeg razvoja Općine Sirač. Provedbeni program izrađen je i donesen sukladno zakonodavnom okviru kao kratkoročni strateški akt na lokalnoj razini za razdoblje aktualnog mandata 2021. - 2025. godine. Provedbenim programom utvrđujemo ostvarivu razvojnu viziju, planove i razvojne mjere, te razrađujemo plan intervencija za provedbu općinske politike razvoja. Temelj ovog dokumenta leži u stvarnoj potrebi unaprjeđivanja kvalitete života svih stanovnika naše općine na način da isti učinimo još boljim i kvalitetnijim kao bi postali moderna i održiva ruralna sredina. Ovaj program nastao je kao rezultat zajedničkog promišljanja predstavnika javnog, gospodarskog i društvenog sektora s područja naše Općine. Na kraju važno je istaknuti kako ovaj dokument nije konačan, nego upravo suprotno on je proces koji ćemo stalno iznova preispitivati i prema potrebama prilagođavati novonastalim potrebama i okolnostima.

OPĆINSKI NAČELNIK

Igor Supan, mag.oec.

1. Uvod

1.1. Zakonodavni okvir

Općine u Republici Hrvatskoj imaju svoj statut i pravna su osoba. Statutom se uređuje njihov samoupravni djelokrug, njena obilježja, javna priznanja, ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela, način obavljanja poslova, oblici konzultiranja građana, mjesna samouprava, ustrojstvo i rad javnih službi, oblici suradnje Jedinica lokalne samouprave (JLS) te druga pitanja od važnosti za ostvarivanje prava i obveza.

Tijela općina u Republici Hrvatskoj su općinsko vijeće i općinski načelnik.

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanjem razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 123/17) utvrđen je sustav strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj.

Akti strateškog planiranja izrađuju se i provode u skladu sa načelima:

- točnosti i cjelovitosti,
- učinkovitosti i djelotvornosti,
- odgovornosti i usmjerenosti na rezultat i
- održivosti partnerstva i transparentnosti.

Dugoročni akti strateškog planiranja- donose se i izrađuju za razdoblje od najmanje deset godina

Srednjoročni akti strateškog planiranja- donose se i izrađuju za razdoblje od pet do deset godina

Kratkoročni akti strateškog planiranja- donose se i izrađuju za razdoblje od jedne do pet godina.

Obveza izrade provedbenih programa za jedinice lokalne samouprave temelji se na odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine br. 123/17), Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine br. 151/22) i Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine br. 89/18).

Provedbeni program jedinice lokalne samouprave je kratkoročni akt strateškog planiranja koji osiguravaju provedbu posebnih ciljeva iz Plana razvoja JP(R)S (ukoliko je primjenjivo). Donosi ga izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave te je od značaja za jedinice lokalne samouprave. Ima za cilj osigurati upravnim tijelima jedinica lokalne samouprave kao i ostalima dionicama samoupravne jedinice, učinkovit i djelotvoran alat za provedbu posebnih ciljeva i prioriteta djelovanja te ostvarenje postavljene vizije razvoja.

Sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, provedbeni program jedinice lokalne samouprave donosi se za vrijeme trajanja mandata izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave i vrijedi za taj mandat.

Sadržaj provedbenoga program moguće je revidirati u svrhu prilagodbe promjena u prioritetnim politikama ili fiskalnom okruženju kao i u nepredviđenim okolnostima.

Prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske Provedbeni programi uvjetovani su hijerarhijskim višim strateškim aktom, Nacionalnom Razvojnog strategijom do 2030. godine (NRS 2030.) i najvažnijim strateškim dokumentom županije Planom razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2022. – 2027.

Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine je krovni dokument sveobuhvatnog akta strateškog planiranja kojom su određeni razvojni smjerovi i strateški ciljevi, koji se detaljno razrađuju u kratkoročnim i srednjoročnim nacionalnim planovima i planovima razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Plan razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2022. – 2027. najvažniji je strateški dokument županije i rezultat je rada Javne ustanove Razvojne agencije Bjelovarsko-bilogorske županije i ostalih relevantnih dionika za njegovu izradu.

Plan razvoja BBŽ-a usklađen je s Nacionalnom razvojnom strategijom kroz sva svoja četiri razvojna prioriteta:

Prioritet 1 - Razvoj inovativnog i održivog gospodarstva ostvarivat će se kroz ulaganja u razvoj povoljnog poslovnog okruženja te poboljšanje konkurentnosti gospodarstva, kroz jačanje održive proizvodnje i prerade hrane te kroz usmjerenost prema podizanju razine obrazovanja u funkciji gospodarskog razvoja u Županiji.

Prioritet 2 – Podizanje kvalitete života na području cijele županije ostvarit će se kroz ulaganja u demografski razvoj Županije, unapređenje usluga zdravstvene i socijalne skrbi te snažnija ulaganja u razvoj kulture, sporta i organizacija civilnog društva.

Prioritet 3 – Zelena i digitalna tranzicija – realizirat će se kroz ulaganja u realizaciju posebnih ciljeva usmjerenih na jačanje energetske tranzicije; razvoj okolišne infrastrukture; jačanje integriranog prometa te ulaganja u očuvanje prirodne baštine.

Prioritet 4 - Kvalitetno upravljanje Županijom bit će usmjeren prvenstveno na osnaživanje ljudskih potencijala i suradnje te na jačanje sustava prostornog planiranja i zaštite na području Županije.

Navedeni prioriteti razrađeni su kroz 13 posebnih ciljeva koji će u sljedećem planskom razdoblju biti ostvareni kroz mjere definirane u strateškom okviru Plana razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2022. – 2027. godine.

Donošenjem Plana razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije 2022.-2027., Provedbeni program Općine Sirač će se revidirati te će se dopuniti preuzetim mjerama i pripadajućim elementima za potrebe ostvarenja posebnih ciljeva utvrđenim u Planu razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije 2022.-2027.

Vizija Hrvatske 2030. godine:

Hrvatska je u 2030. godini konkurentna, inovativna i sigurna zemlja prepoznatljivog identiteta i kulture, zemlja očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve.

Ključna strateška odrednica razvoja i razvojni smjerovi Hrvatske do 2030.

IZVOR: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html

1.2. Proces izrade Provedbenog programa Općine Sirač

Obvezni sadržaj provedbenih programa propisan je Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“ 89/2018).

Temeljem Odluke ovlaštenja za izradu Provedbenog programa za mandatno razdoblje 2021.-2025. godine (KLASA: 302-02/21-01/4 URBROJ : 2111/04-02-21-2) Općina Sirač ovlašćuje Javnu ustanovu Razvojnu agenciju Bjelovarsko-bilogorske županije, regionalnog koordinatora za Bjelovarsko-bilogorsku županiju, za pružanje stručne pomoći i obavljanje poslova nadzora i koordinacije tijekom postupka izrade Provedbenog programa Općine Sirač. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja 20. kolovoza 2021. godine te je objavljena na Službenim stranicama Općine Sirač (www.sirač.hr).

Provedbeni program odnosi se na mandatno razdoblje od 2021.-2025. godine načelnika Igora Supana te opisuje prioritete i aktivnosti za provedbu ciljeva iz povezanih, hijerarhijskih viših akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i značaja jedinice lokalne samouprave. Kratkoročni je akt strateškog planiranja kojim će se potaknuti daljnji razvoj Općine Sirač.

Elementi koji će biti sadržani u provedbenom programu služe za praćenje rezultata i ocjenu djelotvornosti mjera u okviru postavljenih ciljeva. Svaka mjera mora biti povezana sa aktivnošću u proračunu. Provedbenim programom će se unaprijediti poslovno okruženje, infrastruktura, daljnji rast gospodarstva te uravnotežen razvoj Općine Sirač učinkovitim korištenjem resursa. Sukladno odredbama Zakona o strateškom planiranju i upravljanjem

razvoja Republike Hrvatske javnost je informirana o pokretanju postupka izrade objavom na službenim internet stranicama Općine Sirač.

U izradi Provedbenog programa sudjelovali su djelatnici Općine Sirač te za pružanje stručne pomoći i obavljanje poslova nadzora i koordinacije tijekom postupka izrade Provedbenog programa Općine Sirač ovlaštena je Javna ustanova Razvojna agencija Bjelovarsko-bilogorske županije.

Proces izrade Provedbenog programa Općine Sirač obuhvaća sljedeće korake:

- djelokrug Općine Sirač, mandatno razdoblje, viziju i misiju te organizacijska shema
- analiza stanja koja obuhvaća podatke o društvu, gospodarstvu i okolišu
- opis razvojnih potreba i potencijala
- popis prioriteta jedinice lokalne samouprave i obrazloženje za odabir
- popis mjera za provedbu odabranih posebnih ciljeva
- financijski plan provedbe i poveznica sa proračunom Općine

Za Analizu stanja korišteni su relevantni pokazatelji prikupljeni od mjerodavnih institucija i ustanova uz strateške dokumente razvoja aktualne na regionalnoj i nacionalnoj razini.

Provedbeni program Općine Sirač usklađen je je Nacionalnom razvojnom strategijom, Planom razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2022. – 2027., svim važećim dokumentima i aktima Općine Sirač.

Općina Sirač u narednom razdoblju moći će se povezivati na prioritete, ciljeve i mjere Plana razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije 2022.-2027. godine sukladno svojim potrebama i strateškim projektima.

Odluka o izmjenama i dopunama Provedbenog programa Općine Sirač za mandatno razdoblje 2021.-2025. godine donesena je 30. prosinca 2022. godine, KLASA: 302-02/21-01/4, URBROJ: 2103-17-02-22-8.

2. Djelokrug

Statutom se uređuje samoupravni djelokrug Općine Sirač, njezina obilježja, javna priznanja, ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela Općine Sirač, način obavljanja poslova, oblici neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju, provođenje referenduma u pitanjima iz samoupravnog djelokruga, mjesna samouprava, ustrojstvo i rad javnih službi, suradnja s drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, te druga pitanja od važnosti za ostvarivanje prava i obveza Općine Sirač.

Općina Sirač je jedinica lokalne samouprave.

Općina je pravna osoba, sjedište Općine je u Siraču, Ulica Stjepana Radića 120/I.

Obuhvaća područja sljedećih naselja: Sirač, Barica, Bijela, Gornji Borki, Donji Borki, Pakrani, Kip, Šibovac i Miljanovac.

Općina Sirač ima grb i zastavu. Grb je u plavom polju, na bijelom zidu, žuti top koji nadvisuje bijeli stilizirani ljiljan. Zastava je plave boje sa žuto obrubljenim grbom općine u sredini.

Dan Općine Sirač je 31. svibnja, obilježava se svečano i slavi kao općinski blagdan. Povodom Dana Općine dodjeljuju se javna priznanja Općine te priređuju druge manifestacije.

Javna priznanja Općine Sirač su:

- Počasni građanin Općine Sirač,
- Posmrtna priznanja Općine,
- Plaketa Općine Sirač, nagrada za poseban doprinos,
- Kolektivna i pojedinačna priznanja Općine i
- Zahvale Općine.

Ostvarujući zajednički interes u unapređivanju općinskog, društvenog i kulturnog razvitka, Općina Sirač uspostavlja i održava suradnju s drugim jedinicama lokalne i regionalne samouprave u zemlji i inozemstvu, u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorom. Kada postoji dugoročan i trajan interes za uspostavljanje suradnje i mogućnost za njezino razvijanje Općinsko vijeće donosi odluku o uspostavljanju suradnje, odnosno o sklapanju sporazuma.

Općina Sirač je samostalna u odlučivanju u poslovima iz samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i zakonom te podliježe nadzoru rada i akata tijela Općine Sirač.

Općina Sirač u samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalno gospodarstvo,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu,
- odgoj i osnovno obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i sport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu i civilnu zaštitu,
- promet na svom području i
- ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

2.1.Mandatno razdoblje

Načelnik Općine Sirač je Igor Supan, magistar ekonomije, mag.oec., Ekonomskog fakulteta u Osijeku, smjer Marketing.

Profesionalno obnaša dužnost na mjestu Zamjenika načelnika Općine Sirač od 2013. godine sve do 21. svibnja 2021. godine kada počinje obnašati dužnost Općinskog načelnika Općine Sirač.

Mandatno razdoblje načelnika u pravilu traje četiri godine. Općinski načelnik je odgovoran za ustavnost i zakonitost obavljanja poslova koji su u njegovom djelokrugu i za ustavnost i zakonitost akata upravnih tijela Općine.

2.2. Misija Općine Sirač

Misija je ono što obilježava, najbolje opisuje način poslovanja i samu svrhu postojanja. Misija se kroz vrijeme prilagođava i mijenja jer se mijenjaju i ciljevi u poslovanju.

Misija Općine Sirač

Općina koja ulaganjem u poticajne mjere, prijavom na natječaje ulaže u obrazovanje, infrastrukturu, gospodarstvo, društvo, ljudske resurse te okoliš i kulturnu baštinu sa ciljem unapređenja općine.

2.3. Vizija Općine Sirač

Prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske vizija je inspirativno viđenje odnosno deklaracija koja definira ono što se želi postići te služi kao jasan vodič za odabir ciljeva i postupaka djelovanja.

Vizija Općine Sirač

Općina koja racionalno koristi prirodne resurse, brine o prirodi i okolišu, prepoznata po zadovoljnim stanovnicima svih dobnih skupina, modernoj i očuvanoj infrastrukturi i turističkim ponudama.

2.4. Organizacijska shema Općine Sirač

Tijela Općine u Siraču su Općinsko vijeće i Općinski načelnik.

OPĆINSKO VIJEĆE

Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave, koje donosi odluke i akte u okviru prava i dužnosti Općine te obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i Statutom.

Radna tijela Općinskog vijeća su:

- Komisija za Statut i Poslovnik,
- Odbor za izbor i imenovanja,
- Odbor za financije i proračun,
- Mandatna komisija,
- Odbor za mjesnu samoupravu,
- Komisija za odlikovanja i priznanja i
- Komisija za predstavke i žalbe.

Općinsko vijeće ima predsjednika i potpredsjednika. Predsjednik i potpredsjednik biraju se većinom glasova svih članova. Općinsko vijeće Općine Sirač čini 9 vijećnika..

Javnost rada Općinskog vijeća osigurava se:

- javnim održavanjem sjednica,
- izvještavanjem i napisima u tisku i drugim oblicima javnog priopćavanja i
- objavljivanjem općih akata i drugih akata u službenom glasilu Bjelovarsko-bilogorske Županije.

OPĆINSKI NAČELNIK

Općinski načelnik zastupa Općinu i nositelj je izvršne vlasti Općine.

Općinski načelnik bira se na neposrednim izborima sukladno posebnom zakonu. Odgovoran je za ustavnost i zakonitost obavljanja poslova koji su u njegovom djelokrugu i za ustavnost i zakonitost akata upravnih tijela Općine. Općinski načelnik dva puta godišnje podnosi izvješće o svom radu i to prilikom podnošenja završnog i polugodišnjeg računa, dužnost obavlja profesionalno.

Općinski načelnik je dužan u pripremi prijedloga općih akata od vijeća nacionalnih manjina, odnosno predstavnika nacionalnih manjina osnovanih za područje Općine Sirač, zatražiti mišljenje i prijedloge o odredbama kojima se uređuju prava i sloboda nacionalnih manjina.

Javnost rada Općinskog načelnika osigurava se:

- Održavanjem konferencija za medije,
- Izvještavanjem i napisima u tisku i drugim oblicima javnog priopćavanja i
- Objavljivanjem općih akata i drugih akata u službenom glasilu Bjelovarsko-bilogorske županije.

Mjesni odbori

Na području Općine Sirač osnivaju se mjesni odbori, kao oblici mjesne samouprave, radi ostvarivanja neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju o lokalnim poslovima.

Mjesni odbori se osnivaju za pojedina naselja ili više međusobno povezanih manjih naselja ili za dijelove naselja.

Mjesni odbori na području Općine Sirač su:

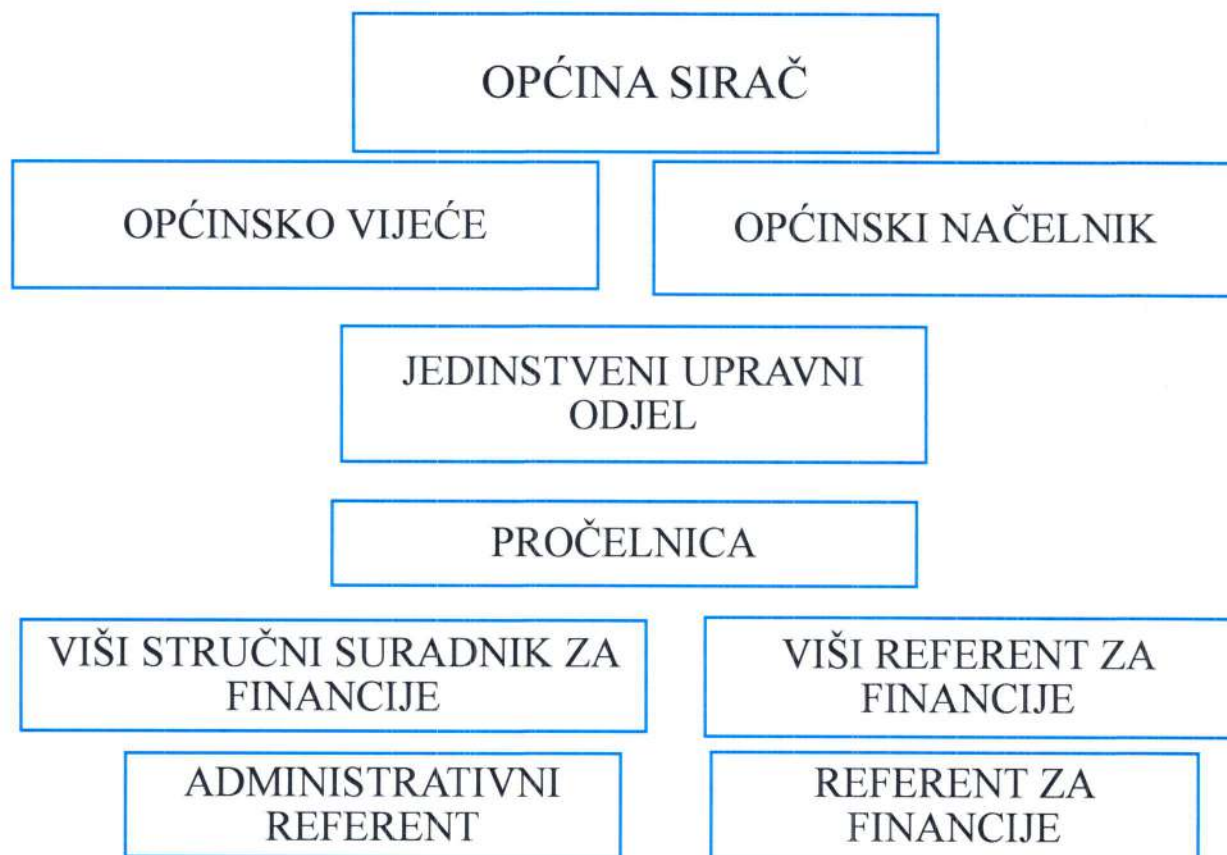
- Mjesni odbor Kip,
- Mjesni odbor Šibovac,
- Mjesni odbor Miljanovac,
- Mjesni odbor Donji kraj,
- Mjesni odbor Orašje,
- Mjesni odbor Grižina – Japaga,
- Mjesni odbor Pijanovo brdo,
- Mjesni odbor Pakrani,
- Mjesni odbor Bijela i Borki i
- Mjesni odbor Barica.

Jedinstveni upravni odjel

Jedinstveni upravni odjel ustrojava se za obavljanje upravnih, stručnih i drugih poslova iz samoupravnog djelokruga Općine Sirač, sukladno zakonu i drugim propisima, Statutu Općine Sirač, odlukama i drugim aktima Općinskog vijeća i Općinskog načelnika te povjerenih poslova državne uprave sukladno posebnim zakonima.

Sredstva za rad Jedinstvenog upravnog odjela osiguravaju se u Proračunu Općine Sirač. Jedinstvenim upravnim odjelom upravlja i rukovodi Pročelnik koji je za svoj rad odgovoran Općinskom načelniku.

Organizacijska shema Općine Sirač

3. Analiza stanja

3.1. Položaj

Općina s prirodno-geografskog položaja pripada prostoru panonske (i peripanonske) megaregije, mikroregije zavale sjeverozapadne Hrvatske.

Sjedište Općine je naselje Sirač, mjesto gdje rijeka Bijela i Pakra izlaze iz planinskih masiva Papuka i Ravne Gore i gdje se potok Željnjak ulijeva u rijeku Bijelu.

Slika 1 Općina Sirač iz zraka

Izvor: Općina Sirač

Općina je prometno izolirana od Bjelovarsko-bilogorske županije i Republike Hrvatske jer do općine ne dolazi ni brza cesta ni autocesta niti je na važnom nacionalnom koridoru. Uz sve to i željeznička infrastruktura je zastarjela te njome prometuju vlakovi koji su spori. Na području Općine prometuje linija Banova Jaruga-Daruvar-Virovitica. Obnovom željezničke pruge omogućilo bi se smanjenje prometa kamiona na cesti i na taj način bi se očuvala cestovna infrastruktura.

Općina Sirač graniči:

- na sjeveru Gradom Daruvarom i Općinom Đulovac,
- na zapadu sa Općinom Dežanovac i
- na jugu i istoku sa Požeško-slavonskom županijom.

Sirač se nalazi na nadmorskoj visini 161 m. Površina općine je 144,91 km², prosječna gustoća naseljenosti je 15 st./km² što je čini među najrjeđe naseljenom općinom u županiji.

Općina Sirač prema zakonu pripada području državne skrbi te potpomognutom i brdsko-planinskom području.

Obuhvaća sljedećih naselja:

- Sirač,
- Barica,
- Bijela,
- Gornji Borki,
- Donji Borki,
- Pakrani,
- Kip,
- Šibovac i
- Miljanovac.

Prema Prostornom planu uređenja Općine Sirač prostori/površine ekološke mreže, područja NATURA 2000, zaštićenih temeljem odredbi posebnih propisa, područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS su

- Trbušnjak - Rastik i
- Pakra i Bijela

Položaj navedenih kulturnih dobara zaštićenih (registriranih i preventivno zaštićenih) i predložena za zaštitu (evidentirana) prema Prostornom planu uređenja Općine Sirač temeljem odredbi posebnih propisa:

- **SPOMENIČKA PODRUČJA I CJELINE**
  - Arheološki lokaliteti i zone
  - Benediktinski samostan sv. Margarete
- **GRADITELJSKI SKLOPOVI**
  - Donji Borki Sklop građevina manastira Pakra
- **POJEDINAČNA NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA**
  - Sakralne građevine
  - Crkve (župne, parohijske i crkve reformiranih)
  - Sirač Crkva Pohoda Blažene Djevice Marije
  - Fortifikacijske građevine
  - Sirač Stari grad Sirač
  - Barica Stari grad Željnjak (evidentirano)
- **SPOMENIČKA PODRUČJA I CJELINE**
  - Povijesna-memorijalna područja i cjeline
  - Spomen područja
  - Sirač Park branitelja (evidentirano)

VJERSKE ZAJEDNICE

Župna crkva Pohoda Blažene Djevice Marije

23. rujna 1945. svečano je otvorena nova župa Sirač nakon što je Badljevačka župa 14. rujna odlukom Preuzvišenog nadbiskupa Alojzija Stepinca podijeljena tako da je na njezinom teritoriju bila osnovana nova župa - Sirač. S tim u vezi proglašena je kapela Blažene Djevice Marije u Siraču župnom crkvom te nove župe. Nakon dvije godine Sirač je dobio svoga prvog svećenika. Bio je to Franjo Oražem, upravitelj župe. Danas u crkvi Pohoda Blažene Djevice Marije održavaju se prve pričesti, krizme, djeluje crkveni zborovi i Molitvena zajednica Krvi Kristove.

Baptistička crkva 'Sion'

Crkva danas broji šezdesetak članova, od kojih je četrdesetak redovito aktivno na nedjeljnim bogoštoljima i molitvenim sastancima. Nedjeljnu školu i vjeronauk pohađa dvanaestero djece, dok se na omladinskim sastancima subotom okuplja desetak mladih. Crkva već duži niz godina organizira zadnji tjedan u kolovozu Kamp za djecu i mlade uz pomoć Bratske crkve iz Engleske. Od 1993. godine u Siraču se organizira kršćanski malonogometni turnir kojega pohode ekipe iz cijele Hrvatske. Evangelizacije, konferencije, razni koncerti duhovne glazbe dio su rada i života BC Sion Sirač. Sa Općinom Sirač i Osnovnom školom Sirač crkva ima izuzetno dobre odnose u radu.

Svetnja

Izvor na Svetnji posebna je priča. Danas je sređen i uređen, okićen svetim slikama. Svake godine u posljednjoj suboti mjeseca kolovoza služi se tradicionalna sveta misa za sve poginule branitelje naselja Sirač i Barica kod izvora "Svetnja". Uz pomoć Općine Sirač, poduzeća i obrtnika s područja Sirača i velikim entuzijazmom pojedinaca uređena je cesta u dužini oko 850 m uz koju su postavljene postaje križnog puta. Pri izgradnji nastojalo se što manje devastirati prirodu i sačuvati je netaknutu.

Manastir Pakra

Manastir Pakra nalazi se sedam kilometara uzvodno od Sirača prema Purnici, udaljen od Daruvara 12 km, u kanjonu rijeke Pakre po kojoj je dobio ime. Okružen je prelijepom prirodom, a pripada brdsko-planinskom dijelu (planina Papuk), nazvanom Zabrdje. Nastao je za vrijeme turske vladavine. Bio je utvrđen, a kada ga pravoslavni svećenici napuštaju i odlaze u Sv. Anu kod Bastaja 1735. godine, dolaze pravoslavni monasi iz Bosne i grade današnji manastir s baroknom crkvom 1765. godine. Uz crkvu su sagrađeni kaluđerski konaci, kancelarije igumana s gostinskim prostorijama te potrebne gospodarske zgrade, a u neposrednoj blizini manastira, na groblju izgrađena je kapelica gdje su pokopani igumani. Danas je manastir Pakra prazan i gotovo zapušten. Crkva ima odlike baroknog stila, ukrašena je pilastrima koji su bogato arhitektonski obrađeni. Ikonostas koji se nalazi u crkvi potječe iz druge polovine 18. st. i djelo je novosadskog slikara Vase Ostojića koji je u to vrijeme i boravio na ovim prostorima.

3.2.Društvo

Stanovništvo

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine Općina Sirač broji 2218 stanovnika što čini 1,85% ukupnog broja stanovnika Bjelovarsko-bilogorske županije i 0,05% ukupnog broja stanovnika Hrvatske. Indeks razvijenosti je 95,16 te pripada drugoj razvojnoj skupini Jedinica lokalne samouprave. Prema posljednjem broju stanovništva iz 2021. godine Općina Sirač broji 1.796 stanovnika te se vidi pad u odnosu na popis stanovništva iz 2011. godine.

Populacija koja je najbrojnija u općini je populacija starije životne dobi, stariji od 65 godina kojih na području općine ima više od tri stotine.

Tablica 1. Ukupan broj stanovnika 2011. godine (muškarci/žene)

	Ukupan broj stanovnika 2011. godine	Muškarci	Žene
Općina Sirač	2218	1083	1135
Naselja			
Barica	52	25	27
Bijela	53	23	30
Doni Borki	59	27	32
Kip	148	73	75
Miljanovac	160	80	80
Pakrani	116	59	57
Sirač	1416	685	731
Šibovac	214	111	103

Izvor: DZS, Obrada: Jura BBŽ

Prema podacima iz Tablice 1. naselje Sirač ima najveći broj stanovnika, njih 1416. Najmanji broj stanovnika je u naselju Barica svega 52. Na području Općine Sirač broj muškaraca je 1083 a žena je 1135.

Gospodarski problemi rezultirali su činjenicom da je starija populacija stanovništva ostala na području Općine Sirač te se sve veći broj stanovništva iseljava, pogotovo mladi naraštaj. Broj nezaposlenih osoba na području Općine Sirač u srpnju 2020. godine iznosi je 77, a od toga 39 žena.

Ruralna područja Općine Sirač su još uvijek ratom devastirana, neobnovljiva i teško prometna. Nepostojanje ljekarne, doktora ili trgovine mješovitom robom predstavlja veliki

problem za stanovništvo, društveno-socijalni sadržaji su vrlo ograničeni. Sve navedeno utječe na to da mlade obitelji odlaze u urbane sredine.

Općina Sirač broji 2.218 stanovnika dok je indeks razvijenosti 95,16, a indeks starenja 138,4. Prosječan dohodak po stanovniku iznosi 21.573,53 kuna, a prosječni izvorni prihodi po stanovniku iznose 1.490,70 kuna. Prosječna stopa nezaposlenosti je 0,2277, a opće kretanje stanovništva 84,75. Stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje) je 0,0728.

Prirodno kretanje stanovništva u Općini Sirač za 2016. (Izvor: Godišnja izvješća prirodnog kretanja stanovništva, Državni zavod za statistiku):

- Broj rođenih: 24
- broj umrlih: 21
- prirast: +3
- Vitalni indeks: 114,3

Kao što je vidljivo Općina Sirač ima pozitivan prirodni prirast za 2016. godinu. Općina Sirač je jedna od rijetkih općina u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji gdje ima više rođenih, nego umrlih te godine.

Obrazovni sustav

Općina Sirač smatra da je ulaganje u obrazovanje najbitnije te subvencijama i pomoćima pokušava što više odvojiti za najmlađi naraštaj. Trenutno postoji potreba za povećanjem broja vrtićkih skupina i otvaranje jasličke, za što trenutno ne postoji osiguran adekvatan prostor. Potrebna je dogradnja i rekonstrukcija postojećeg vrtića, međutim najveći problem je samo financiranje tekućih troškova vrtića koji su veliki te je potrebna detaljna analiza poslovanja.

Kod osnovnog školstva prisutan je trend napuštanja područnih škola, kojima je unutrašnji prostor nedovoljno uređen i opremljen.

Srednjoškolsko obrazovanje bazirano je na ponudi srednjih škola u okolnim mjestima pretežno Daruvaru, Pakracu, Garešnici. Problem je nedostatak školovanja u smjeru određenih majstorskih struka, a stalnim ponavljanjem upisa u ista usmjerenja dobiva se višak radne snage kao na primjer ekonomista, trgovaca i kuhara.

Dječji vrtić Sirač

Dječji vrtić Sirač je u sklopu Osnovne škole Sirač u 2019./2020. godini pohađalo:

- 18 predškolske djece i
- 22 djece u mješovitoj skupini.

U 2019./2020. godini vrtiću su radile tri odgajateljice (jedna odgajateljica bila je na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa). Uvjeti u vrtiću su zadovoljavajući. Nedostaje didaktičke opreme i najveći problem je nedostatak kapaciteta, a potrebe za istim ima.

Osnovna škola Sirač

Školska zgrada matične škole Sirač izgrađena je i svečano otvorena 22. prosinca 1971. godine, a početkom 1972./73. školske godine dovršena je i dvorana za tjelesnu i zdravstvenu kulturu. Matičnoj školi pripadaju i dvije područne škole, područna škola Kip i područna škola Šibovac. Školske zgrade redovito se održavaju te se etapno obnavljaju unutrašnje prostorije.

Sav školski prostor u matičnoj školi je veoma dobro sačuvan i sve prostorije u kojima rade i borave učenici su funkcionalne. Nastava u školi se izvodi u jednoj smjeni.

Osnovna škola Sirač jedna je od članica Međunarodnih eko škola. Školi je uručen Certifikat Zelena zastava u Zagrebu. Svečano podizanje Zelene zastave ispred škole bilo je 30.

svibnja 2005. godine uz obilježavanje Dana škole. Od tada svake dvije godine škola obnavlja status Eko-škole.

U školi od 1987. godine postoji Galerija likovnih djela, prva u organizacijama odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj. U parku škole održane su dvije Međunarodne kiparske kolonije u čijem radu su sudjelovali i učenici Osnovne škole.

Škola je dio UNICEF-ove mreže Škola bez nasilja. Mrežu čine predstavnici škola koje su uspješno realizirali program "Za sigurno i poticajno okruženje u školama", učitelji, učenici, ravnatelji i stručnjaci, a zajednički cilj je kroz vlastita iskustva i nove sadržaje unaprijediti program i održati postignutu prevenciju nasilja.

Tablica 2. Podaci o školi: Godišnji plan i program rada škole za 2021./2022. školsku godinu

Broj učenika	121
Broj učenika u razrednoj nastavi	65
Broj učenika u predmetnoj nastavi	56
Broj učenika s teškoćama u razvoju:	4
Broj učenika u produženom boravku	/
Broj učenika putnika	51
Ukupan broj razrednih odjela	10
Broj razrednih odjela u matičnoj školi	8
Broj razrednih odjela u područnoj školi	2
Broj računala u školi	39
Broj specijaliziranih učionica	1
Broj općih učionica	10
Broj športskih dvorana	1
Broj športskih igrališta	4
Školska knjižnica	1
Školska kuhinja	1

Izvor: <http://os-sirac.skole.hr/>, Obrada: JURA BBŽ

Školska knjižnica smještena je u središnjem prizemnom dijelu škole u lijepo uređenom prostoru veličine 48,79 m². Slobodno vrijeme učenici, osobito učenici putnici, mogu provesti u različitim društvenim igrama, slušanju muzike te gledanju filmova. Rado se uključuju u izvannastavne aktivnosti Mladih knjižničara, aktivno i maštovito sudjeluju u estetskom uređenju knjižnice i panoa te izradi plakata za obilježavanje značajnih nadnevaka.

Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

Osnovne potrebe stanovnika zadovoljava Ambulanta Sirač, NU Dom zdravlja Daruvar, stomatološka ordinacija Sirač te ljekarna. Za područje cijele Općine Sirač nadležan centar za socijalnu skrb je Centar za socijalnu skrb Daruvar.

Kod ambulante, trenutno nema problema i potreba. Međutim, obzirom da kroz nekoliko godina doktorica i medicinska sestra odlaze u mirovinu, Općina je donijela odluku o stipendiranju studenata kako bi se mogao riješiti budući problem upražnjenog mjesta, te na taj način poticati i povratak mladih na područje Općine Sirač.

Problem stomatološke ordinacije je što se unazad nekoliko godine promijenilo nekoliko zubara, što nailazi na veliko negodovanje stanovnika, tako da Općina Sirač i ovom dijelu pokušava iznaći rješenje.

Također i kod ove djelatnosti Općina je spremna stipendirati studente, a sve u svrhu kako bi imali stalnog liječnika, medicinsku sestru i zubara sa područja Općine.

Na području Općine Sirač nema socijalnih ustanova što i predstavlja problem. Postoji interes starijih građana za domom za starije i nemoćne osobe.

Sredstva za ostvarivanje prava i pomoći propisanih Zakonom o socijalnoj skrbi osiguravaju se u proračunu Općine Sirač. Sredstva za druga prava i pomoći utvrđene su Odlukom o socijalnoj skrbi Općine Sirač osiguravaju se sukladno proračunskim mogućnostima Općine Sirač za tekuću godinu.

Odlukom o socijalnoj skrbi Općine Sirač se utvrđuju prava i pomoći iz socijalne skrbi, kako slijedi:

1. naknada za troškove stanovanja
2. pravo na troškove ogrjeva
3. jednokratna pomoć
4. pravo na sufinanciranje i financiranje toplog obroka učenicima osnovne škole,
5. pomoć za podmirenje pogrebnih troškova socijalno ugroženih građana,
6. pravo na jednokratnu pomoć za rođenje djeteta,
7. pomoć za jednoroditeljsku obitelj,
8. pomoć za djecu s teškoćama u razvoju,
9. pomoć umirovljenicima,
10. pomoć starijim osobama bez osobnog prihoda i
11. stipendiranje učenika i studenata Općine Sirač.

Općina Sirač provodi Program Zaželi. Projekt je među najuspješnijim i na državnoj razini jer se zapošljava velik broj ljudi, većinom su to žene pred mirovinom ili one koje nikada nisu radile pa im je to velika pomoć. Kroz program se zaposlilo 25 žena kroz prvu fazu, isto toliko u drugoj fazi i trećoj. Cilj projekta je pomoć starijim i nemoćnim stanovnicima na području Općine Sirač. U ruralnim sredinama puno je starijih osoba, pa je projekt od višestruke koristi. Projektom se poboljšava socijalna uključenost, kvalitete života i zaposlenika i korisnika.

Kultura, sport i zaštita stanovništva

Općina Sirač brine o kulturi i sportu te kroz subvencije i pomoći ulaže u napredak i daljnji razvitak. Kroz rad udruga ostvaruju se zacrtani ciljevi, potiče se stanovništvo na druženje, održava se tradicija ovog kraja te štiti Općina od kriznih i izvanrednih katastrofa. Kroz sport se promovira zdrav način života i potiče se mlado stanovništvo na kvalitetniji život.

Tablica 3. Popis Udruga na području Općine Sirač

1.	KUD Kamen Sirač
2.	NK Kamen Sirač
3.	Matica umirovljenika Sirač
4.	UHDDR Podružnica Sirač
5.	Udruga Nijemaca i Austrijanaca
6.	Ribičko društvo Pastrva
7.	Streljačko društvo Pobjeda
8.	Češka beseda Šibovac, Šibovac 16
9.	Vatrogasna zajednica Sirač
10.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Sirač
11.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Šibovac

Izvor: Općina Sirač

Na području Općine Sirač djeluju tri sportske udruge Nogometni klub „Kamen“ Sirač, Streljačko društvo „Pobjeda“ Sirač i Športsko ribolovno društvo „Pastrva“ Sirač. Trenutno postoji jedno uređeno nogometno igralište, sportska dvorana u sklopu Osnovne škole koja se ne koristi za bavljenje sportom te teren za odbojku na pijesku.

U Općini Sirač je potrebno urediti dodatne sportske sadržaje, dječja igrališta, sportski centar Krčevna, biciklističke staze, izgraditi civilnu streljanu te potaknuti mlade na uključivanje u sport.

Sustav civilne zaštite na području Općine Sirač

Civilna zaštita je sustav organiziranja sudionika, operativnih snaga i građana za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama i otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja.

Stožer civilne zaštite Općine sastoji se od načelnika Stožera, zamjenika načelnika Stožera te 9 članova Stožera. Stručno, operativno i koordinativno tijelo za provođenje mjera i aktivnosti civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama. Stožer civilne zaštite obavlja zadaće koje se odnose na prikupljanje i obradu informacija ranog upozoravanja o mogućnosti nastanka velike nesreće i katastrofe, razvija plan djelovanja sustava civilne zaštite na svom području, upravlja reagiranjem sustava civilne zaštite, obavlja poslove informiranja javnosti i predlaže donošenje odluke o prestanku provođenja mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Na području Općine Sirač mjere i aktivnosti u sustavu civilne zaštite provode sljedeće operativne snage sustava civilne zaštite:

- Stožer civilne zaštite Općine Sirač,
- Operativne snage vatrogastva Općine Sirač,
- Gradsko društvo Crvenog križa Daruvar,

- Hrvatska gorska služba spašavanja – Stanica Bjelovar,
- Povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici,
- Koordinator na lokaciji i
- Pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite Općine.

3.3. Gospodarstvo

Strategija upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Sirač za razdoblje od 2020.-2027. godine je akt strateškog planiranja od velikog značaja. Cilj Strategije je postizanje gospodarskih, infrastrukturnih i drugih strateških razvojnih ciljeva i zaštite općinskih interesa, sa svrhom očuvanja imovine i njene važnosti za život i rad postojećih i budućih naraštaja.

Najveći problem je nedostatak visokostručnih kadrova. Postojeće gospodarstvo Sirača koristi visokostručne kadrove koji dolaze izvan područja općine Sirač, dok mladi iz općine Sirač odlaze van Općine.

Predlažu se slijedeće inicijative:

- Objediniti sustav stipendiranja i usmjeravanja mladih u obrazovanja potrebna gospodarstvu općine Sirač zajedničkim aktivnostima Općine i gospodarstva.
- Stvarati uvjete za ostanak mladih i visokostručnih kadrova u Općini osiguranjem stambenih prostora pod povoljnim uvjetima i uređivanjem središta mjesta Sirač ambijentalnim sadržajima za susrete i razvoj društvenog života.

Prosječan broj nezaposlenih osoba prema prema spolu u Općini Sirač prema HZZ PU Bjelovar u 2020. godini: 42 muškaraca i 49 žena.

Program poticanja gospodarstva na području Općine Sirač

Svrha Programa je poticanje gospodarstva na području Općine Sirač s ciljem jačanja poduzetništva i stvaranja uvjeta za pozitivnu poduzetničku klimu koja pridonosi ukupnom gospodarskom i društvenom razvoju područja Općine Sirač.

- Potpora za pokretanje gospodarskih aktivnosti poduzetnika početnika.

Ciljevi: Povećanje broja gospodarskih subjekata i gospodarskih aktivnosti.

- Potpora za nabavu i ugradnju strojeva i opreme

Ciljevi: Poticanje proizvodnje i konkurentnosti proizvoda i usluga, te stvaranje uvjeta za veći broj održivih poslovnih pothvata.

- Potpora za certificiranje proizvoda i proizvodnih procesa

Ciljevi: Stvaranje povoljnijih uvjeta za uvođenje sustava upravljanja kvalitetom i certificiranje sukladnosti proizvoda prema međunarodno priznatim standardima i normama.

- Potpora za izradu projektnih prijedloga za sufinanciranje iz fondova EU

Ciljevi: Učinkovito korištenje sredstava iz fondova Europske unije radi rasta i razvoja poduzetnika, odnosno jačanje njihove konkurentnosti.

- Potpora za izlaganje na sajmovima

Ciljevi: Promocija poduzetništva.

- Oslobađanje od obveze plaćanja komunalnog doprinosa

Ciljevi: Izgradnja poduzetničke infrastrukture, otvaranje novih gospodarskih subjekata malog gospodarstva, te olakšavanje poslovanja postojećim poslovnim subjektima.

- Oslobađanje od obveze plaćanja komunalne naknade

Ciljevi: Otvaranje novih gospodarskih subjekata malog gospodarstva, te olakšavanje poslovanja postojećim poslovnim subjektima.

- Potpora za stručno obrazovanje i osposobljavanje, te polaganje stručnih i majstorskih ispita

Ciljevi: Unapređenje poduzetničkih znanja i vještina radi stvaranja preduvjeta za održavanje i razvoj poslovanja poduzetnika.

- Potpora za zapošljavanje i samozapošljavanje

Ciljevi: Poticanje otvaranja novih radnih mjesta i povećanja broja zaposlenih.

Mineralne sirovine

Od mineralnih i ne mineralnih sirovina na području Općine Sirač organizirano se iskorištava jedino građevinski kamen. Danas je i glavni pokretač razvoja cijele Općine. Jedina tvrtka koja direktno iskorištava građevinski kamen je "Kamen" d.d. Sirač. Tvrtka u posljednje vrijeme i sama bitno širi dijapazon djelatnosti, a osigurava i osnovnu sirovinu za razvoj industrije građevnih materijala i građevinarstva. O većih

Poljoprivreda

Općina Sirač pripada brdsko-planinskom području te poljoprivreda kao gospodarska grana nema značajnu ulogu. Stanovništvo Općine Sirač ne bavi se značajnijom poljoprivrednom proizvodnjom, jer na području Općine nema dovoljno okrupnjenog poljoprivrednog zemljišta. Najveći dio oko 70 ha nalazi se u bokovima na Brezicima i koristi se za ratarstvo. U naseljima Pakrani i Kip značajnije je ovčarstvo. Razvijeno je i voćarstvo.

Prema podacima Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Upisnik poljoprivrednika na dan 31.12.2020. godine na području Općine Sirač djeluje 211 obiteljskih gospodarstva.

Poduzetništvo

Općina Sirač u svom (su)vlasništvu ima udjele u sljedećim poduzećima:

- Darkom d.o.o. (8%), glavne djelatnosti poduzeća su sljedeće: vodoopskrba, opskrba zemnim plinom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda i komunalna služba i
- Radio Daruvar d.o.o. (4,5%) osnovna djelatnost Društva je emitiranje radijskog programa.

Tablica 4. FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA GOSPODARSTVA BBŽ-a Općine Sirač (u tisućama kuna)

EKONOMSKI POKAZATELJI	2020	INDEKS
Broj poduzetnika	20	-
Ukupni prihodi	97.261	103,4
Ukupni rashodi	84.388	98,2
Prosječan broj zaposlenih	127	102,4
Prosječna mjesečna netoplaća (u kunama)	5.713	106,4

Izvor : ŽK Bjelovar-FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE U 2020. GODINI, obrada: JURA BBŽ

Prema financijskim rezultatima poslovanja gospodarstva Općine Sirač u 2020. godini ukupni broj poduzetnika je dvadeset i prosječna mjesečna neto plaća je 5.713,00 kuna.

Poduzetnička zona Lanara

Sukladno odredbama Zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture («Narodne novine», broj 93/13, 114/13, 41/14, 57/18) definirana je namjera osnivanja Poduzetničkih zona, a ista se ogleda u poticanju razvoja poduzetništva kao pokretačke snage lokalnog održivog gospodarskog razvoja sa svrhom povećanja broja gospodarskih subjekata na području Općine Sirač i unapređenja njihovih poslovnih rezultata, rast konkurentske prednosti poduzetnika, rast zaposlenosti te rast udjela proizvodnje u ukupnom gospodarstvu Općine Sirač. Cilj je završiti urbanistički plan kako bi se moglo prionuti izradi projekta za poduzetničku zonu. Prioritet je napraviti dobru viziju poduzetničke zone jer bez toga nema smisla ulagati u istu. Sve dok neće biti popunjena bar 50% nema koristi ići u tu investiciju. Poduzetnici malih i tihih djelatnosti zainteresirani su za uređenje i razvoj Poduzetničke zone (Lanara) u kojoj se očekuje da će biti riješene sve komunalne i infrastrukturne pretpostavke za poduzetničko investicijsku izgradnju.

Industrijska zona Čelina

Industrijska zona Čelina je vjerojatno jedna od najrazvijenijih zona u Republici Hrvatskoj i postoje preduvjeti da se ta zona i dalje razvija i popunjava sa srednjim i velikim poduzetnicima. S ciljem daljnjeg razvoja te zone potrebno je planirati premještaj rijeke Bijela radi boljeg iskorištenja ukupnog prostora i moguće parcelacije zone. Daljnji razvoj ove zone može se ubrzati izradom plana uređenja tog prostora i planom infrastrukturnih uređenja. Razvoj novih proizvodnih pogona ili subjekata može biti oslonjen na postojeće djelatnosti u smislu daljnje finalizacije ili višeg stupnja prerade.

Da bi se trendovi rasta pokrenuli, potrebno je mobilizirati postojeće i potencijalne resurse te realizirati ključne projekte na kojima će se bazirati budući gospodarski rast i koji će dugoročno učiniti Općinu ekonomski održivom.

Glavni pokretač će svakako biti dostupnost sufinanciranja projekata iz fondova EU koji pružaju jedinstvenu priliku za investiranje.

Osim lokalnih komparativnih prednosti koji se baziraju na prirodnim resursima, resurse svakako treba usmjeriti prema novim tercijarnim djelatnostima koji su naglašeno poticane od strane EU, a prvenstveno se odnose na kreativnu ekonomiju i unapređivanje znanja u svim sektorima.

Šumarstvo

Šume na području Općine Sirač nemaju samo privredni, već i općekorisni značaj koji se očituje u zaštiti vlastitog zemljišta, ublažavanju nepoželjnih posljedica poplava i jakih vjetrova, reguliranju vodnog režima područja, osiguravanju pitkosti podzemnih voda, povećanje poljoprivredne proizvodnje, stvaranju kisika i pročišćavanju zraka, pružanju nenadoknadivog prostora za rekreaciju i različite sportske aktivnosti, unapređenju turizma, osobito lovnog. Općekorisnu vrijednost u punom smislu daje samo stabilna šuma, dakle razvijen šumski ekosustav koji je proizvod djelovanja žive i nežive prirode u današnjim stabilnim šumskim sastojinama.

Područje Općine Sirač vrlo je bogato šumama tako da šumarstvo na području Općine predstavlja značajnu gospodarsku djelatnost, koja prema obujmu i kvaliteti šumskog fonda zadovoljava potrebe postojeće drvne industrije i omogućuje njen, kao i vlastiti razvoj.

Ukupna površina pod šumama ovog područja izračunata je računalom i iznosi 10126,46 ha. U obzir nisu uzete pojedinačne površine pod raslinjem manje od 0,5 ha.

Infrastruktura

Mreža cesta na području Općine razvrstana je na državne, županijske, lokalne i nerazvrstane ceste.

Kanalizacijski sustav proveden je u većinu naselja na području Općine Sirač (približno 80 % pokrivenosti kanalizacionim mrežom).

Vodovod imaju naselja Sirač, Barica, Pakrani, Bijela i dijelom je proveden i u Miljanovcu.

Plinovod je proveden kroz naselje Sirač, Barica i dijelom kroz Miljanovac.

Općinom prolazi željeznička linija Banova Jaruga – Pčelič i odvojak Sirač – Piljenica, industrijskog kolosijeka za poduzeće Kamen Sirač d.d. Unatoč naporima da se promet na željezničkom pravcu Banova Jaruga – Pčelič, nakon višegodišnjeg stagniranja izazvanog ratom poveća on je i dalje ispod granice ekonomske rentabilnosti.

Zadnjih godinu dana se završilo niz velikih projekata koji su bitni za cijelu Općinu Sirač:

- vodovod u dužini od tri kilometra,
- uređenje društvenih domova,
- uređenje prostora za udruge te konferencijska sala,
- mrtvačnice i
- asfaltiranje brojnih prometnica i ulica.

U naredno razdoblje planira se ulagati i unaprjeđivati infrastrukturu. Među najvažnijim planiranim projektima svakako su novi vrtić i poduzetnička zona.

Postoji potreba za izgradnjom komunalne, a posebno internetske infrastrukture jer veći dio naselja nije obuhvaćen navedenim.

Rekonstrukcija postojeće te redovito održavanje komunalne i prometne infrastrukture je opsežno i zahtjeva znatna financijska sredstva.

Općina Sirač osnovala je Javnu ustanovu za obavljanje komunalnih djelatnosti „KOMUS SIRAC“ koja obavlja komunalne djelatnosti na području Općine Sirač:

- održavanje nerazvrstanih cesta,
- održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima,
- održavanje javne odvodnje oborinskih voda,
- održavanje javnih zelenih površina,
- održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene,
- održavanje groblja,
- održavanje javnih površina,
- održavanje javne rasvjete i
- uslugu ukopa.

Turizam i manifestacije

Turistička djelatnost na području Općine Sirač postoji u smanjenom obimu te ju treba razvijati. Postoji mnogo turističkog potencijala, kao što su Stari grad, Purnica, mlinovi, arheološka nalazišta, biciklističke rute.

Spring route

Grad Daruvar, u suradnji s Općinom Sirač i Turističkom zajednicom Daruvar-Papuk, završio je 3. fazu projekta „SPRING ROUTE – Spajanje izvora termalne vode u Daruvaru i

izvora pitke vode u Siraču putem uređenja cikloturističke infrastrukture“ i to stavljanjem u pogon eBIKESHARE sustava aktivacijom aplikacije za najam i kupnjom pet električna bicikla uz sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Modularni eBIKESHARE-point s mrežnim napajanjem omogućava istovremeni najam i punjenje četiri električna bicikla na dvije lokacije (Grad Daruvar i Općina Sirač) s mogućnošću proširenja, a ujedno je moguće i korisnicima koji imaju svoje električne bicikle koje nisu dio sustava najma također napuniti baterije i imati dostupan uvid u sve relevantne informacije preko infopanela. U gradu Daruvaru se nalaze 3 električna bicikla za najam, a u Općini Sirač 2 električna bicikla za najam koja su postavljena na stanicama.

Park branitelja Sirača

Park je projektiran tako da je na središnjem i dominantnom mjestu postavljeno glavno spomen obilježje od velikog prirodnog kamenog bloka iz siračkog kamenoloma, a oko njega po parku je razasuto 12 manjih stijena koje simboliziraju 12 poginulih branitelja. Na svakoj od tih stijena upisani su samo njihovi nadimci po kojima su zvani u Siraču. Ideja je da ih se tako, na simboličan način "vrati" u njihov park u kojem su kao djeca sadili drveće, na igralište obližnje škole koju su svi pohađali, na "Vrbak" (sadašnji park) oko kojeg su se kupali, na klupe gdje su se prvi put ljubili i zauvijek rastali.

Stari grad Sirač

Među brojnim utvrdama razasutim po obroncima Papuka značajno mjesto zauzima utvrda Sirač. Stari grad Sirač je srednjovjekovna turska kamena utvrda visinskog tipa iz 14. stoljeća na istaknutoj poziciji - klisuri u središtu naselja na izlazu rijeke Bijeke iz masiva Papuka. Tvrđava se nalazi na desnoj obali rijeke Bijeke na 200 metara nadmorske visine.

Slika 2 Stari grad Sirač

Izvor: Općina Sirač

Na strateškoj poziciji, klisuri u središtu naselja nalazi se srednjovjekovno-turska kamena utvrda Stari Grad. U tijeku su radovi V faze arheoloških istraživanja, konzervacije i sanacije. Utvrda je bila vojni položaj u oba svjetska rata, ali i glavna strategijska točka obrane u Domovinskom ratu. Nakon završetka radova i projekta lokalitet će se urediti kao Memorijalno-kulturni park Stari Grad Sirač.

Park skulptura

Park skulptura službeno je otvoren 5. lipnja 2008. godine. Do sada je u Siraču održano ukupno tri kiparske kolonije, a zatvaranjem upravo posljednje 3. kiparske kolonije Kamen Sirač, izloženi su novi radovi u novouređenom siračkom Parku skulptura u sklopu upravne zgrade Kamena. Treća kiparska kolonija tvrtke Kamen Sirač otvorena je povodom Dana općine Sirač 31. svibnja 2008., a u njoj je pet dana radilo osam umjetnika iz Hrvatske, Češke i Makedonije pod budnim okom umjetničkog ravnatelja ove jedinstvene kiparske kolonije na ovim prostorima, Branka Bazine. Stvarali su djela u siračkom kamenu.

Lovni turizam i seoski turizam

Lovni turizam važna je sastavnica kontinentalnog turizma i potiče razvoj destinacija u unutrašnjosti zemlje. Na području Općine lovni turizam nije razvijen u skladu sa prirodnim resursima i geografskim položajem.

Na području Općine djeluje lovačka udruga Fazan koja ima izgrađenu lovačku kuću iza industrijske zone Čelina te se u Siraču nalazi lovački hotel u vlasništvu tvrtke Inter-promet d.o.o. U lovački hotel dolaze turisti koje vlasnici vode u lov.

U narednom razdoblju planira se raditi na promociji i marketinškoj ponudi lovnog turizma kako bi se privukao veći broj lovaca te kako bi Općina Sirač bila prepoznatljivo turističko-lovno područje.

Turizam na seljačkom gospodarstvu ili ruralni turizam nije dovoljno razvijen iako Općina ima preduvjete za razvoj istog (očuvani okoliš bogatih šuma, polja, vinogradi, voćnjaci, prepoznatljiva gastronomska ponuda). Obzirom na svjesnost kulturne, gastro, povijesne i ostale bogate ponude, planira se razvijanje ruralnog turizma.

Najvažnije manifestacije koje se održavaju području Općine Sirač:

- Dani šljiva i rakije u Siraču,
- Malonogometni turnir siračkih ulica,
- Maškare u Siraču i
- Gastro manifestacija nacionalnih manjina.

3.4.Okoliš

Količine sakupljenog komunalnog otpada (otpad iz kućanstva) na području Općine Sirač iz godine u godinu se povećava. Prema Planu gospodarenja Općine Sirač za razdoblje 2017.-2022. godine količina komunalnog otpada iz kućanstva iznosi 283,33 tone a otpad iz drugih izvora sličan otpadu iz kućanstva iznosi 22 tone, ukupno 305 tona u 2016. godini.

Područje Općine Sirač ima mobilno reciklažno dvorište s kojim upravlja komunalno poduzeće Darkom d.o.o. iz Daruvara. Glomazni otpad se odvozi jednom godišnje ili po pozivu.

Miješani komunalni otpad se od oko 710 aktivnih korisnika iz kućanstva i oko 25 korisnika iz gospodarstva odvozi dva puta mjesečno putem kanti koje su smještene najvećim dijelom na javnim površinama.

Odvojeno sakupljanje provodi se putem 11 reciklažnih otoka opremljenih spremnicama za papir, plastiku, staklo i tekstil.

Od korisnika u sustavu „od vrata do vrata“ odvojeno se sakuplja otpadni papir i plastika. Neopasni otpad se odlaže na odlagalištu „Cerik“ u Gradu Daruvaru.

Biorazgradivi otpad trenutno se skuplja zajedno s miješanim komunalnim otpadom. Omogućit će se uvođenje posebnog spremnika za biootpad.

Lokacije onečišćene otpadom odbačenim u okoliš (divlja odlagališta) ukazuju na nedovoljno razvijenu ekološku svijest ljudi, educiranost i informiranost, ali i nedostatak infrastrukturnih objekata i opreme za gospodarenje otpadom te predstavlja opasnost za okoliš, prvenstveno zbog potencijalnog izvora onečišćenja tla, površinskih i podzemnih voda.

Na području Općine Sirač sve lokacije okoliša onečišćenog odbačenim otpadom sanirane su.

Ne postoje lokacije s odbačenim opasnim otpadom koji bi uzrokovao onečišćenja većih razmjera.

U nastavku se nalaze planirani objekti i oprema na području Općine Sirač. Planirana je realizacija sljedećeg:

- uvođenje spremnika za „od vrata do vrata“ izdvojeno sakupljanje biootpada i suhих reciklata
- sudjelovanje u izgradnji zajedničke sortirnice,
- sudjelovanje u izgradnji zajedničke kompostane i
- sudjelovanje u izgradnji zajedničke pretovarne stanice.

Radi ispunjavanja ciljeva sprječavanja nastanka otpada, u Općini Sirač uvedeno je i promovirano kompostiranje u vrtu pomoću podijeljenih vrtnih kompostera svrhu smanjenja nastajanja otpada planira se uspostava kutka za ponovnu uporabu u sklopu reciklažnog dvorišta vezano za preusmjeravanje iskoristivih predmeta, koji još imaju neku uporabnu vrijednost, na obnavljanje ili popravak te konačno ponovno stavljanje u funkciju.

Planira se daljnje unapređivanje odvojenog sakupljanja otpada radi recikliranja i uporabe pojedinih vrsta otpada kombiniranjem biološke i mehaničke obrade, kako zbog prilagodbe normama EU-a, tako i radi zaštite okoliša i zdravlja ljudi.

Na području Općine Sirač sustav reciklažnih otoka je uspostavljen. U planu je praćenje učinkovitosti uz edukacijske mjere usmjerene na smanjenje udjela nečistoća u spremnicima.

Za potrebe Općine Sirač, osim funkcioniranja mobilne jedinice RD-a za Općinu Sirač, izgrađeno je i opremljeno zajedničko reciklažno dvorište na području Grada Daruvara.

U Općini Sirač uspostavljen je sustav sakupljanja otpadnog tekstila putem spremnika u sklopu reciklažnih otoka.

Općina Sirač će odvojeno sakupljeni otpad koji sadrži azbest zbrinjavati na najbliže uređenom otpadnom azbestu u Daruvaru.

Rizik od prirodnih katastrofa postoji, posebno poplava. Potrebna je regulacija vodotoka Bijela te poboljšanje svijesti stanovništva za urednijim okolišem.

Projekti važni za provedbu Plana gospodarenja otpada općine Sirač

- Provedba informacijskih aktivnosti,
- Unapređenje informacijskog sustava,
- Unapređenje nadzora nad gospodarskim otpadom,
- Nabava spremnika za odvojeno sakupljanje biootpada,
- Sudjelovanje u izgradnji zajedničkog postrojenja za sortiranje odvojenog sakupljenog papira/kartona, metala, stakla i plastike na području Grada Daruvara
- Sudjelovanje u izgradnji zajedničke pretvorne stanice.

4. Opis razvojnih potreba i potencijala

Općina Sirač se može pohvaliti sa potencijalima, ali nažalost oni nisu u potpunosti iskorišteni. Potrebe na području Općine su mladi obrazovani ljudi koji će raditi i živjeti u brdsko-planinskom području. Potrebno je poticati gospodarstvo kroz različite mjere kako bi stanovništvo imalo poticaj unaprijediti svoje gospodarstvo i postati što konkurentnije na tržištu. Važno je konstantno ulagati u potrebe kako bi se na kraju potrebe pretvorile u potencijale i na pravi način iskoristiti prirodne resurse koji se nalaze u Općini, te napraviti dobar plan kako privući investitore na područje Općine u poduzetničku zonu. Navedeno je u skladu sa Planom razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije 202.-2027., Prioritet 1 Razvoj inovativnog i održivog gospodarstva.

Na području Općine Sirač potrebe su najviše vezane za obnavljanje i izgrađivanje osnovne infrastrukture koja je preduvjet za ostanak stanovništva na području. Kroz sport i sportske manifestacije poticati mlade na zdrav život. Kroz subvencije i pomoći i dalje poticati stanovništvo na razvoj i razlog ostajanja u Općini Sirač. Potrebno je razvijati općinu jer potencijala na ovom području, ima od prirodnih resursa do gospodarstva i turizma. Navedeno je u skladu sa Planom razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije 202.-2027., Prioritet 2 Podizanje kvalitete Života na području cijele županije.

U moderno vrijeme gdje je digitalizacija preuzela važnu ulogu teško se snaći starijoj populaciji. Potrebno je osim ulaganje u digitalizaciju društva i gospodarstva educirati društvo na tu temu. Digitalizacijom će se postići održivo i konkurentno gospodarstvo te napredak zelene tranzicije. Općina želi biti u trendu i postići izvrsne rezultate kroz poduzetničku zonu gdje će privući investitore koji će zaposliti obrazovne ljude. Navedeno je u skladu sa Planom razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije 202.-2027., Prioritet 3 Zelena i digitalna tranzicija.

Područje Općine Sirač je potpomognuto, brdsko-planinsko i područje posebne državne skrbi kao što je već navedeno u tekstu. Iz priloženog se vidi da su potrebna ulaganja na svim razinama. Općina Sirač iskoristi svaku priliku, svaki projekt za koji je podobna. Može se pohvaliti nizom projekata, a sve u svrhu unapređenja svoje zajednice i mjesta. Općina ima prednost jer se nalazi nedaleko Grada Daruvara. Želi se poticati da stanovništvo ne mora ići po osnovne potrebe u grad, već da im se osigura unutar Općine bar osnovne potrebe kao na primjer vrtić koji bi se trebao proširiti, zapošljavanje i zdravstvena skrb. Navedeno je u skladu sa Planom razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije 202.-2027., Prioritet 2 Podizanje kvalitete Života na području cijele županije.

5. Prioriteti JLS i obrazloženje za odabir

Prioriteti djelovanja nalaze u tri strateška cilja Općine Sirač:

- Razvoj konkurentnog gospodarstva
- Veća iskoristivost prirodnih potencijala u svrhu unapređenja turizma
- Ulaganje u obrazovanje, znanje i kulturu te poboljšanje kvalitete življenja

Razvoj konkurentnog gospodarstva

Općina će ulagati u obrazovne ljude, poticati će zapošljavanje na području svoje Općine. Privući će inovativne poduzetnike u planiranu poduzetničku zonu. Poticati će obnovu infrastrukture, pogotovo cestovne koja je zastarjela i uništena jer kroz dan prođe veliki broj kamiona i ceste se sa godinama uništavaju. Pronalazit će rješenje da što manji broj kamiona ide cestovnom infrastrukturom. Kako bi gospodarstvo oživjelo na ovom području potrebno je osim mjera kojima Općina potiče svoje gospodarstvenike obnavljati infrastrukturu. Bez moderne infrastrukture nema ni modernog gospodarstva. Cilj je modernizirati poslovanje i privući atraktivne poduzetnike na područje.

Veća iskoristivost prirodnih potencijala u svrhu unapređenja turizma

Promocijom svojih domaćih proizvoda stvoriti prepoznatljivost Općine. Orijentirati se na seoski, ruralni turizam i na taj način osigurati smještajne kapacitete kojih na području nema. Iskoristiti svoju povijest Općine i znamenitosti kroz formiranja turističkih manifestacija. Manifestacije je potrebno više promovirati i razvijati kako bi postale prepoznatljive i atraktivne posjetiteljima i stanovnicima Općine. Cilj je poticati stanovništvo na otvaranje gospodarstava u svrhu promicanja turizma.

Ulaganje u obrazovanje, znanje i kulturu te poboljšanje kvalitete življenja

Ulaganje u obrazovanje i znanje je ključni razvoj zajednice unutar Općine. Obnovom, proširenjem ili izgradnjom društvene infrastrukture utječe se na ostanak društva na ovim područjima. Na taj način se potiče stanovništvo da ne odlaze u urbane sredine te im se osiguravaju osnovne potrebe kvalitetnog življenja. Općina radi na tome iz godine u godinu, a najveći projekt je proširenje vrtića. Promicanjem i ulaganjem u kulturu sve veći je broj zainteresiranih stanovnika koji postaju članovi udruga. Na taj način se poboljšava kvaliteta života i kroz sportske udruge promovira zdrav način života. Općina stipendira studente i na taj način osim što im pomaže, pokušava im osigurati posao na području Općine kako bi se nakon fakulteta vratili u svoj rodni kraj. Cilj je i dalje ulagati u obrazovanje na svim područjima i pronalaziti načine kako zadovoljiti potrebe svojeg stanovništva. Tako će se osigurati kvalitetniji život. Kroz očuvanje i unapređenje kulture smanjit će se iseljavanje stanovnika Općine.

6. Plan provedbe mjera

Poboljšanje prometne infrastrukture (cestovna, željeznička, zračna, biciklistička, javni prijevoz)

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost
Izgradnja i obnova cestovne infrastrukture	km rekonstruirane ceste	0	10
	m rekonstruirane staze	0	1930
	m rekonstruirane ceste	0	280
	m rekonstruirane ceste	0	1700
	m asfaltirane staze	0	1300

Smanjivanje negativnih demografskih trendova putem različitih potpora
(pronatalitetna politika)

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost
Unaprjeđenje infrastrukture radi boljih životnih uvjeta u naseljima	Broj rekonstruiranih objekata	0	1
	Broj rekonstruiranih objekata	0	1
	Broj rekonstruiranih objekata	0	1
Unaprjeđenje uvjeta za predškolsko i školsko obrazovanje			
	Iznos isplaćenih sredstva	5000	5000
	Iznos isplaćenih sredstva	3500	25000
	Iznos isplaćenih sredstva	3500	25000
Iznos isplaćenih sredstva	3500	3500	25000
Poticanje mladih obitelji da ostanu na području Sirača i zaustavljanje iseljavanje mladih	Broj sufinanciranih mladih obitelji	2	5
Poticanje nataliteta na području Sirača	Broj novorođene djece	8	15

Unapređenje razvoja cjelokupnog sustava obrazovana uz razvoj novih obrazovnih programa (uključujući strukovne škole i centre kompetencija) te ulaganja u usavršavanje nastavnika

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost
Kontinuirano sufinanciranje radnih bilježnica	Iznos isplaćenih sredstava	26.550 kn	30.000 kn
Unapređenje razvoja cjelokupnog sustava obrazovana uz razvoj novih obrazovnih programa (uključujući strukovne škole i centre kompetencija) te ulaganja u usavršavanje nastavnika	Iznos isplaćenih sredstava	500000	50000

Ulaganja u obrazovnu infrastrukturu i opremanje obrazovnih institucija

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost
Nastavak rekonstrukcija postojećih i izgradnje novih objekata	Broj rekonstruiranih objekata	0	1
predškolskog odgoja, Povećanje broja djece u skupinama	Ukupan broj upisane djece	33	50

O snaživanje ulaganja radi podizanja kvalitete socijalnih usluga (razvoj infrastrukture, jačanje kapaciteta i osnaživanje kadrova u ustanovama za starije i nemoćne kao i u ustanovama za djecu i osobe s teškoćama u razvoju)

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost
Izgradnja socijalne infrastrukture	Izgrađeni objekti	0	1
	Broj izdanih uporabnih dozvola	0	1
Razvijanje i poticanje pomoći i njege za starije osobe	Zaposlene žene	25	25
	Broj korisnika	150	150
Osiguranje dodatnih prostornih kapaciteta za pružanje socijalnih usluga za starije osobe	Iznos isplaćenih sredstava	50.000 kn	50.000 kn

Daljnji razvoj i ulaganja u sportsku infrastrukturu te promociju sporta i zdravih životnih navika svih generacija

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost
Poboljšanje postojeće i izgradnja nove kvalitetne sportske infrastrukture	Broj sportskih terena	1	2
Ulaganje u razvoj sporta te financiranje programa, Promocija i poticanje zdravog načina življenja	Broj sportskih udruga	3	3

Razvoj segmenta kulture i održivo korištenje kulture baštine u svrhu promicanja kvalitete življenja i daljnjeg razvoja

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost
Tretiranje kulture, njenih resursa i potencijala kao razvojnih čimbenika	Broj članova kulturnih udruga	74	82
Sustavna promocija kulture kako u Županiji, tako i u bližem i širem okruženju	Broj organiziranih manifestacija	3	5

Tretiranje kulture, njenih resursa i potencijala kao razvojnih čimbenika	Broj obnovljenih objekata	0	0
Izdavanja sredstava za udruge koje nisu ni kulturne ni sportske te usmjeravanje sredstava u financiranje spomenutih udruge	Broj udruge	9	10

Osnaživanje integriranog pristupa i participativnog upravljanja prirodnim resursima

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost
Ulaganje u zaštitu okoliša	Broj uređenih zelenih otoka	3	11

Ulaganja u razvoj sustava za djelovanja u kriznim situacijama (pandemije, elementarne prirodne i druge nepogode i ugrozi)

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost
Redovno financiranje vatrogasne zajednice	Broj osposobljenih članova VZ-a	15	25
Izgradnja i/ili opremanje vatrogasnih domova i spremišta	Energetski obnovljeni objekti	0	1
Opremanje VZO-a potrebnom opremom	Broj nabavljenih vozila	0	1

Razvoj poslovne infrastrukture

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost
Ulaganje u razvoj i infrastrukturu poduzetničkih zona	Površina izgrađene zone u h	0	19,5

Jačanje kapaciteta poslovnih potpornih institucija

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost
Sufinanciranje poduzetnik	Broj sufinanciranih poduzetnika	6	8

Smanjenje potrošnje energije u zgradarstvu, prometu i javnoj rasvjeti

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost
Ulaganje u modernizaciju javne rasvjete	rekonstruirana JR	0	1

Poboljšanje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje

Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazna vrijednost	Ciljana vrijednost
Poticanje poljoprivrednika na bavljenje i razvijanje domaće proizvodnje	Broj sufinanciranih poljoprivrednika	0	10

Planirane aktivnosti u narednom razdoblju na području Općine Sirač

- Rekonstrukcija ceste Pakrani-Bijela-Borki

Izrađen je Glavni projekt te ishođena građevinska dozvola. Trenutno se čekaju natječaji na Europskim fondovima kako bi projekt prijavili i izveli, obzirom da vlastitim sredstvima nismo u mogućnosti jer je cesta dugačka oko 10 km. Cilj je unaprijediti životni standard stanovništva, kvalitetu stanovanja, povećati sigurnost u prometu i smanjiti troškove održava nerazvrstane ceste.

- Rekonstrukcijom postojećih pješačkih staza u Kipu

Rekonstrukcijom postojećih pješačkih staza u Kipu unaprijedit će se životni standard stanovništva, kvaliteta stanovanja, te povećati sigurnost u prometu. Pješačke staze trenutno su u derutnom stanju, te većim djelom stanovnici moraju hodati po cesti koja je državna te na kojoj je veliki promet.

- Rekonstrukcija odvojka u Kipu

Rekonstrukcija odvojka u Kipu (Tutićev sokak) - unaprijedit će se životni standard stanovništva, kvaliteta stanovanja i povećati sigurnost u prometu. Stanovnici u ovom djelu imaju trenutno problem prašine u sušnim vremenima, a u kišnim sa blatom. Nadalje, problem je i kanal za odvodnju oborinskih voda, te bismo rekonstrukcijom riješili ove nedostatke.

- Rekonstrukcijom ceste Sirač Bijela

Rekonstrukcijom ceste Sirač Bijela unaprijedit će se životni standard stanovništva, kvaliteta stanovanja, te povećati sigurnost u prometu.

- Rekonstrukcijom posljednje faze Društvenog doma u Kipu

Rekonstrukcijom posljednje faze Društvenog doma u Kipu povećat će se kvaliteta života, kulturnog standarda stanovnika u Općini Sirač, obogatit društveni standard, uspostaviti poticajno društveno i razvojno okruženje, smanjiti negativni demografski trend, te energetske obnoviti objekt.

- Rekonstrukcijom Društvenog doma u Pakranima

Rekonstrukcijom Društvenog doma u Pakranima povećat će se kvaliteta života, kulturnog standarda stanovnika u Općini Sirač, obogatit društveni standard, uspostaviti poticajno društveno i razvojno okruženje, smanjiti negativni demografski trend, te energetske obnoviti objekt.

- Rekonstrukcijom Društvenog doma u Miljanovcu

Rekonstrukcijom Društvenog doma u Miljanovcu povećat će se kvaliteta života, kulturnog standarda stanovnika u Općini Sirač, obogatit društveni standard, uspostaviti poticajno društveno i razvojno okruženje, smanjiti negativni demografski trend, te energetske obnoviti objekt.

- Rekonstrukcija javne rasvjete

Rekonstrukcija javne rasvjete, zamjena postojećih neučinkovitih rasvjetnih tijela sa novim, energetske učinkovitim rasvjetnim tijelima. Ovim projektom utjecat će se na očuvanje okoliša kao i na uštedu električne energije, te smanjiti izdatke za potrošenu električnu energiju.

- Asfaltiranje staza na mjesnom groblju u Siraču

Asfaltiranje staza na mjesnom groblju u Siraču poboljšat će se standard u ruralnim sredinama, doprinijet će atraktivnosti sela i njegovom razvojnom potencijalu za druge aktivnosti te poticanje rasta i društveno-ekonomske održivosti kroz ulaganje u izgradnju novih pješačkih staza na novom dijelu groblja te u rekonstrukciju postojećih pješačkih staza koje su u derutnom stanju.

- Sufinanciranje radnih bilježnica

Ovom mjerom pomaže se svim roditeljima Osnovne škole u financiranju troškova obrazovanja djece kako bi se što lakše podnijelo povećanje troškova života.

- Obrazovanje

Dogradnjom vrtića ostvarit će se uvjeti za proširenjem grupa upisane djece te pokretanjem jaslica čime će se omogućiti povećanje broja upisane djece u vrtić ali i osnovati jasličku skupinu u Općini koje do sada nije bilo. Financiranje redovnih djelatnosti vrtića, sufinanciranje obroka, djeci u vrtiću i Osnovnoj školi pružaju se isti uvjeti kako se od malih nogu ne bi radile razlike među djecom. Financiranje logopeda u vrtiću za rad sa djecom kako bi im olakšali i pomogli u interakciji sa ostalim vršnjacima, odgajateljima i roditeljima. Financiranje autobusnih karata i putnih troškova za polaznike predškole. Sufinanciranje jaslica roditeljima koji oboje rade

- Starija životna dob

Izgradnja doma za stare i nemoćne - ostvarit će se mogućnost navedenima da ne moraju daleko odlaziti od svoje obitelji, a shodno tome dobit će svu uslugu koja im je potrebna te kroz druženje sa drugim štićenicima biti uključeni u društvo. Novčana pomoć umirovljenicima

- Program Zaželi

Prijava na daljnje natječaja navedenoga programa kako bi se zaposlile teško zapošljive osobe i brinule o starima, nemoćnima i invalidima

- Izgradnja civilne sportske streljane

Ovom mjerom potiče se aktivno djelovanje sportske streljačke udruge na području Općine Sirač aktivno djelovanje i prostor za održavanje natjecanja, kao i privlačenje mladih u bavljenju sportom.

- Financiranje programa i projekata u kulturi

Donacijama udrugama u kulturi razvija se kulturna svijest mještana Općine te u tom svijetlu promovira Općina

- Manifestacije

Organizacijom kulturnih, društvenih i gastro manifestacija prikazuje se svo bogatstvo Općine Sirač i aktivno djelovanje stanovnika Općine (Dani šljiva i rakija, Gastro manifestacija, Maskembal)

- Financiranje programa i projekata u sportu

Donacijama udrugama u sportu potiče se zdrav život stanovnika te poticanje mladih bavljenjem sportom

- Spomenik kulture "Stari grad"

Potrebna konzervacija i sanacija, iskoristiti u svrhe turizma.

- Financiranje redovne djelatnosti udruga koje nisu svrstane u natječaje za kulturu i sport

Poticati i pomagati svim udrugama na području Općine Sirač.

- Nabava opreme za zaštitu okoliša

Nabavom opreme omogućit će se bolja zaštita okoliša te osigurati ljepši okoliš.

- Ulaganje u vatrogastvo i civilnu zaštitu

Financiranjem Vatrogasne zajednice Općine Sirač, Javne vatrogasne postaje Grada Daruvara, Civilne zaštite Općine Sirač i HGSS-a ulaže se u sigurnost stanovnika Općine Sirač i kvalitetu spremnosti članova u intervencijama zaštite i spašavanja. Energetska obnova Vatrogasnog doma u Siraču. Kupnja novog vatrogasnog vozila

- Izgradnjom poduzetničke zone "Lanara"

Ostvarit će se uvjeti za privlačenje poduzetnika na područje Općine Sirač što će dovesti do zapošljavanja i doseljavanja ljudi te poboljšavanja standarda života.

- Programi poticanja

Programom poticanja gospodarstva na području Općine Sirač kroz 9 mjera povećava se sama aktivnost gospodarstvenika, zapošljavanje osoba sa područja Općine Sirač te potiče otvaranje novih gospodarskih subjekata.

Program poticanja poljoprivrede cilj je pomoći i potaknuti domaće OPG-ove na bavljenje i razvijanje poljoprivredne proizvodnje.

Programom stambenog zbrinjavanja mladih obitelji na području Općine Sirač kroz 3 mjere potiče se doseljavanje mladih obitelji s djecom, zaustavljanje iseljavanje mladih obitelji i radno sposobnog stanovništva.

Pomoć za novorođenče, ovom mjerom potiče se natalitet na području Općine Sirač.

7. Opis okvira za praćenje i izvještavanje

Prema zakonu o strateškom sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske praćenje provedbe je proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja.

Prema Pravilniku o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izvješće o provedbi akata strateškog planiranja je proces pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na razini lokalne samouprave te široj javnosti o statusu provedbe akata strateškog planiranja.

Ciljevi praćenja i izvještavanja su:

- sustavno praćenje uspješnosti provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja
- učinkovito upravljanje provedbom akata strateškog planiranja i kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata praćenja i izvještavanja,
- pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, donošenja odluka na razini strateškog planiranja i reviziju akata strateškog planiranja kroz analizu učinka, ishoda i rezultata provedenih ciljeva i mjera,
- utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe planskih dokumenta,
- povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata i
- osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvještavanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava.

Prema uputama za izradu provedbenih programa Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave praćenje je dio procesa strateškog planiranja napretka u provedbi provedbenog plana JLP(R)S.

Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za JLP(R)S propisani su Pravilnikom o SP-u.

Tablica 5. Ciklus praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja:

VRSTA IZVJEŠTAJA	CIKLUS	OBVEZNIK IZRADE IZVJEŠTAJA	KOME PODNOŠI	SE
Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa JLP(R)S	Godišnje	Regionalni koordinator/lokalni koordinator	Predstavničko tijelo/Koordinacijsko tijelo	

Izvor: Upute za izradu provedbenih programa, Obrada: JURA BBŽ

Godišnje izvješće o provedbi provedbenih programa podnosi se do 31. siječnja.

Općina Sirač, odnosno načelnik odgovoran je za provedbu, praćenje i izvještavanje Provedbenog programa Sirač za mandatno razdoblje 2021.-2025. godine te je u obvezi izraditi godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa i dostaviti regionalnom koordinatoru Javnoj ustanovi Razvojnoj agenciji Bjelovarsko-bilogorske županije.

8. Popis slika

<i>Slika 1 Općina Sirač iz zraka</i>	9
<i>Slika 2 Stari grad Sirač</i>	21

9. LITERATURA

- Upute za izradu provedbenih programa Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- Priručnik o strateškom planiranju, Svibanj 2020.
- Dodatak priručniku o strateškom planiranju, Svibanj 2020.
- Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Bjelovar, Godišnjak 2020.
- HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA, ŽUPANIJSKA KOMORA BJELOVAR: FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE U 2020. GODINI
- <https://www.aprrr.hr/upisnik-poljoprivrednika/>
- <https://hrcak.srce.hr/file/364742>
- https://www.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/htm/H01_01_01/h01_01_01_zu_p07_3905.html
- <http://www.sirac.hr/>
- <http://www.tzbbz.hr/o-regiji/gradovi-i-opcine/sirac>
- <http://www.visitdaruvar.hr/stari-grad-sirac.aspx>
- <http://www.kulturni-turizam.com/hrv/sadrzaj/daruvar/2762/opsirnije/>
- <https://hr.wikipedia.org/wiki/Sira%C4%8D>
- <http://os-sirac.skole.hr/>
- <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=56203>
- <https://hrvatska2030.hr/>
- <https://www.zakon.hr/z/1767/Zakon-o-potpomognutim-podru%C4%8Djima>
- <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/regionalni-razvoj/indeks-razvijenosti/112>
- <https://www.zakon.hr/z/471/Zakon-o-podru%C4%8Djima-posebne-dr%C5%BEavne-skrbi>
- https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_10_89_1748.html
- https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2019_01_6_136.html
- https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_12_123_2798.html
- <https://digitalnakomora.hr/pretraga/poslovni-subjekti/napredna>